

(211). Ove tvrdnje su sporne. Otpor prema građaninu tek je sekundarna podudarnost fašizma i socijalizma (M. Jänicke) ili fireovski rečeno sekundarna strast. Idejni izvor socijalističke kritike građanstva je univerzalno prirodno pravo, a kod fašističke kritike to je rasistički partikularizam. Ne bi trebalo poistovećivati oprečne idejne tradicije koje su se doduše ispoljile u nekim sličnim organizacionim oblicima fašizma i socijalizma, ali u potpuno različitoj realnoj društvenoj strukturi. Firea je izgleda zavelo naizgled slično divljenje intelektualaca akcionim pojedincima koji nisu pasivni revolucionari-teoretičari. Ali, D'Anuncijeva (D'Annunzio) apoteoza čina, akcije, samo je naizgled srodna kritici socijaldemokratske pasivnosti od strane revolucionarnih levičarskih intelektualaca. R. Luxemburg (Luxembourg) je u "Ruskoj revoluciji" istovremeno kritikovala boljševike, ali i kolebljive socijaldemokrate K. Kauckog, upozoravajući na istom mestu da treba razlikovati bitno od nebitnog, suštinu od slučaja. Na poslednjoj strani svoje brošure "Ruska revolucija" izričito navodi da su "Lenjin i Trocki sa svojim prijateljima primjerom prednjačili svjetskom proletarijatu, oni su još uvijek jedini koji mogu s Huttenom uzviknuti: ja sam se usudio!" (R. Luxemburg, 1974, 298) Poštovanje dela, čina (naspram prazne revolucionarne retorike), je razlog što se mnogi intelektualci 1920-ih godina od socijaldemokratije okreću boljševizmu. Fire ne uviđa da je građanin kod boljševika bio smetnja društvu socijalne pravde, dok su fašisti građanina (posednika i posmatrača) više prezirali i podsmevali mu se nego što su ga mrzeli ili nastojali da ukinu temelj njegove vladavine. Građanin je skrupulozni brbljivac koji ne čini ništa konkretno, fašizam i boljševizam jesu preosetljivi na fascinaciju čina (Terray 1997, 174-175), ali ne i opsednuti mržnjom istog motiva prema građaninu. Fundamentalna strast fašizma je težnja za pripadnošću eliti hrabre krvi i rase, boljševička mržnja nije biološki utemeljena. S tim u vezi sporna je i fireovsko-nolteovska tvrdnja o ratu kao zajedničkom izvoru komunizma i fašizma: "Kao čeda rata, boljševizam i fašizam su dobili od njega ono elementarno što sadrže". "Prenose u politiku obuku koju su stekli u rovovima" (Fire 1996, 206), zatim "Lenjin i Musolini potiču iz iste političke porodice revolucionarnog socijalizma" (Fire 1996, 210) i sl. Ni prigovori ovim tvrdnjama nisu nebitni. Boljševici su se organizaciono formirali početkom veka, a njihove vođe uglavnom nisu bile u ratu, već u Sibiru, Švajcarskoj i Njujorku. Ideologija im je formirana još u 19. veku, a ne na frontu koji su samo iskoristili za revolucionarni obrt. Hitler, Gering i Musolini bili su borci, fašističke partije je omasovila inflacija i nacionalistički revanšizam, a u osvajanju vlasti nisu koristili ratno stanje već podršku antikomunističkih frakcija krupnog kapitala. Ni okolnost da je dvadesetih godina popularnost uniformi i zastava bila pođednako uočljiva kod nacista, fašista i komunista (ali prisutna i kod socijaldemokrata i konzervativaca) ne bi trebalo da zavede. Iza sličnih crvenih simbola krile su se krupne razlike. Kod levice i pacifista (od Lenjina do Remarka) rat je bio sinonim besmisla, osvajanja, imperijalizma, porobljavanja. "Nikad ponovo rat" bio je slogan levice. Na drugoj strani, kod ekstremne desnice i fašizma rat je u obrascu mističnog socijaldarvinizma važio za uzvišenu vrednost kao pokazatelj nadmoći nacije i rase, a front je bio sredstvo za osiguranje monolitnosti nacije. Dakle, oprečne strasti prema ratu: kod levice odbijanje i mržnja, na ekstremnoj desnici ljubav i apoteoza. Fire ne dospeva do ovog razlikovanja jer na inflatoran način koristi i pojam revolucije. Premda uočava da nacistička revolucija počiva na partikularnom, rasnom, a proleterska na univerzalnom (Fire 1996, 227) on ne razlikuje reakciju od revolucije već tvrdi: "Ali dok je njihova srodnost bila tajna njihovog saučesništva, njihov antagonizam je dao pun sjaj njihovom sučeljavanju" (Fire 1996, 227). Koliko god bile krupne promene koje je fašizam unosio, one se ne mogu nazivati revolucionarnim već reakcionarnim. Fire doduše ima na umu različite ideološke sadržaje revolucije, ali im ne pridaje veliku pažnju jer mu je važnije to da su "Staljinu i Hitleru